

List európskych poľnohospodárov pred dnešným rokovaním Rady Agrifish

Ponúkame Vám preklad listu európskych poľnohospodárov, ktorý bol zaslaný ministrom poľnohospodárstva pred rokovaním Rady Agrifish. Ministri na ňom budú rokovať o dovozoch ukrajinských komodít na územie EÚ. Na Rade by mal komisár Wojciechowski presadzovať riešenia, ktoré slúbil poľnohospodárom po proteste v Bruseli 23.05.2023. K listu sa pridala aj SPPK.

No. 01 / 26052023 / 26.05.2023

ADRESOVANÉ:

Francúzske ministerstvo poľnohospodárstva a potravinárstva

Marc Fesneau - minister

Federálne ministerstvo potravinárstva a poľnohospodárstva (Nemecko)

Cem Özdemir - federálny minister

Ministerstvo poľnohospodárstva, prírody a kvality potravín (Holandsko)

Piet Adema - minister

Ministerstvo poľnohospodárstva, potravinárstva a námorníctva (Írsko)

Charlie McConalogue - minister

Ministerstvo rozvoja vidieka a potravinárstva (Grécko)

[George Georgantas](#) - minister

Rakúske federálne ministerstvo poľnohospodárstva, lesníctva, regiónov a vodného manažmentu

Norbert Totschnig- minister

Ministerstvo poľnohospodárstva (Belgicko)

David Clarinval - minister

Ministerstvo poľnohospodárstva (Chorvátsko)

Marija Vučković - ministerka

Ministerstvo poľnohospodárstva, vinohradníctva a rozvoja vidieka (Luxembursko)

Claude Haagen - minister

Ministerstvo vidieckych záležitostí (Estónsko),

Madis Kallas - minister

Ministerstvo potravinárstva, poľnohospodárstva a rybného hospodárstva (Dánsko)

Jacob Jensen - minister

Ministerstvo poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a potravinárstva (Slovinsko)

Irena Šinko - ministerka

CC: Profesionálne organizácie poľnohospodárov a družstiev z vyššie uvedených členských štátov

Vec: Veľké narušenie trhu v súvislosti s liberalizáciou obchodu s Ukrajinou

Vážení ministri,

Aliancia pre poľnohospodárstvo a spoluprácu z Rumunska v mene profesionálnych organizácií: Agrárna komora Českej republiky (AK ČR), Poľnohospodársky zväz Českej republiky (ZS ČR), Maďarská poľnohospodárska komora (NAK), Združenie maďarských roľníckych spolkov a družstiev (MAGOSZ), Národná rada poľnohospodárskych komôr v Poľsku (KRIR), Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora (SPPK), Národná federácia výrobcov v poľnohospodárstve, potravinárstve a súvisiacich službách v Rumunsku (PRO AGRO), Národný zväz poľnohospodárskych družstiev zo sektora zeleniny v Rumunsku (UNCSV), Liga poľnohospodárskych výrobcov v Rumunsku (LAPAR) a Združenie farmárskych síl Rumunsko a Moldavská republika (AFF RO&MD), apelujú na solidaritu a európskeho ducha ministrov poľnohospodárstva z Francúzska, Nemecka, Holandska, Írska, Grécka, Rakúska, Belgicka, Chorvátska, Luxemburska, Estónska, Dánska a Slovinska v kontexte vplyvu liberalizácie obchodu s Ukrajinou na európskych poľnohospodároch z krajín strednej a východnej Európy.

Vstup ukrajinských poľnohospodárskych produktov do EÚ sa stáva európskym problémom.

Situácia je hrozná. Poľnohospodári v našich krajinách v dôsledku v podstate zlyhania takzvaných pruhov solidarity čelia v súčasnosti rýchlemu poklesu cien a nedostatku dopytu po obilninách a olejninách v dôsledku previsu ponuky nad dopytom. Zásoby sú na 150 % úrovne typickej pre toto ročné obdobie, ďalšia žatva začína o necelý mesiac a je reálna možnosť, že nebude komu predávať a ani kde skladovať obilie a olejninu z nadchádzajúcej úrody.

Pruhy solidarity nefungujú. Situácia je spôsobená najmä bezcolným dovozom ukrajinských poľnohospodárskych produktov do Európskej únie, kde bola dovezená pšenica, kukurica a sója, hoci pôvodne boli prostredníctvom tzv. pruhov solidarity určené pre tretie krajiny alebo tradičných nákupcov ukrajinských výrobkov.

Preťažené kamióny prichádzajúce z Ukrajiny ničia našu infraštruktúru. Počet kamiónov naložených primárne spracovanými produktmi (olej, pšeničná a kukuričná múka, cukor) sa zvýšil a všetky členské štáty potrebujú kontingenty, aby sa situácia udržala pod kontrolou a nevedla k zničeniu priemyslu v krajinách východnej Európy. Infraštruktúra v prihraničných krajinách nie je schopná zvládnuť tento masívny prílev poľnohospodárskych produktov z Ukrajiny, keďže sotva dokáže pokryť potreby ich vlastných krajín. Ak nepodniknete žiadne kroky, v ďalšej kampani nastane totálna patová situácia.

Spotrebitelia sú ohrození. Keď tovar prekročí hranicu na Ukrajine, presunie sa na voľný jednotný trh EÚ a je veľmi ťažké rozlíšiť jeho konečné miesto určenia.

Medzinárodný obchod s agropotravinárskymi komoditami s Ukrajinou je už ďalší rok liberalizovaný. Kompenzácia vyplatená niektorým krajinám je ďaleko pod potrebnou úrovňou. Napríklad odhadovaný vplyv na Rumunsko je viac ako 5 miliárd EUR. To znamená, že celková kompenzácia poskytnutá v oboch balíkoch je nižšia ako 1 %. Aj keby sme vychádzali z odhadov Komisie o vplyve vo výške viac ako 1 miliardy EUR, poskytnutá kompenzácia je v porovnaní s spôsobeným vplyvom zanedbateľná.

Nie všetky krajiny strednej a východnej Európy zasiahnuté liberalizáciou obchodu s Ukrajinou sú odškodnené. Aj keď zdôrazňujeme našu podporu Ukrajine, ukrajinskému ľudu a ukrajinským poľnohospodárom a podporujeme poskytovanie pomoci Ukrajine, takáto pomoc nesmie ohroziť životaschopnosť a konkurencieschopnosť poľnohospodárov Európskej únie, ani viesť k ich likvidácii.

Je priaznivé, že dovoz bol zakázaný do 5. júna 2023, no stále je znepokojujúce, že už existujúce kontrakty sa nekontrolovali. Týmto spôsobom nemôžeme mať o nich jasnú informáciu, pretože môžu byť sfalšované alebo antidatované, a preto je potrebné v tejto súvislosti konať.

V prípade, že po 5. júni bude zákaz dovozu do 5 krajín zrušený, dôrazne žiadame zavedenie kontingentov s cieľom rozšíriť potrebu rozdelenia rizika medzi všetky členské štáty EÚ aby každý štát dostával a využíval kontingent poľnohospodárskych produktov z Ukrajiny priamo úmerný veľkosti jeho krajiny a počtu obyvateľov, aby sme Ukrajine aj naďalej pomáhali a neprivedli krajiny východnej Európy do kolapsu.

Preto, aby sa predišlo logistickým prekážkam, kolapsu v čase žatvy a dokonca aj krachu niektorých poľnohospodárskych podnikov, sú potrebné opatrenia, ako napríklad:

- Obnoviť clá a kvóty na ukrajinské poľnohospodárske a potravinárske produkty pre krajiny v prvej línii a blízke postihnuté krajiny alebo požiadať o priestorové aj časové predĺženie dočasných preventívnych opatrení na dovoz z Ukrajiny do minimálne 14. júna 2024, aby zostávajúcu

skladovaciu kapacitu v krajinách SVE bolo možné využiť na skladovanie obilnín EÚ po novej úrode a zabrániť tomu, aby nový dumping z Ukrajiny opäť vyvolal dôsledky pre trh EÚ s obilninami v najzraniteľnejšom čase, berúc do úvahy zhodnotenie situácie celkového počtu vopred podpísaných zmlúv, množstiev alebo vylúčenie možnosti falšovania alebo antidatovania.

- Rozšíriť zoznam produktov, na ktoré sa vzťahujú nariadenia o dočasných preventívnych opatreniach pri dovoze z UA o olej, pšenicu a kukuričnú múku a jeho rozšírenie až do vstupu Ukrajiny do EÚ.
- Zdržať sa využívania poľnohospodárskeho rozpočtu na riešenie situácií vyplývajúcich z politických problémov. Poľnohospodárstvo čelí sérii vonkajších negatívnych vplyvov v dôsledku zmeny klímy, ktoré bude potrebné v maximálnej možnej miere riešiť využitím potenciálu krízovej rezervy.
- Rozšíriť zoznam krajín, ktoré sa môžu rozhodnúť zakázať umiestňovanie niektorých agropotravinárskych komodít z Ukrajiny na vlastné trhy, aj o Českú republiku.
- Rozšíriť zoznam krajín oprávnených na kompenzačné balíčky, vrátane krízovej rezervy, aj o Českú republiku.
- Vytvoriť špeciálny fond na pomoc poľnohospodárom zo strednej a východnej Európy obzvlášť postihnutých dôsledkami ruskej invázie na Ukrajinu, financovaný mimo prostriedkov vyčlenených na Spoločnú poľnohospodársku politiku.
- Zabezpečiť, aby sa produkty dovážané z Ukrajiny vyrábali aj v súlade s prísnymi výrobnými normami EÚ, environmentálnymi opatreniami, opatreniami v oblasti dobrých životných podmienok zvierat a biodiverzity, ktoré sa od poľnohospodárov EÚ vyžadujú. Taktiež striktné požadujeme zvýšené kontroly dovážaných poľnohospodárskych produktov z UA.
- Zvýšiť financovanie výstavby dopravných trás, dopravy a prístavnej infraštruktúry umožňujúcej efektívny tranzit poľnohospodárskych a potravinárskych produktov z UA do prístavov v Baltskom a Čiernom mori, ako aj vytvorenie dopravnej infraštruktúry a logistických uzlov pre tranzit produktov z UA cez RO, BG do prístavu Solún v Grécku. Ide o bezpečný pozemný koridor na území EÚ a umožní otvorenie trasy Constanta pre vývoz z RO.
- Poskytnúť finančnú a personálnu podporu národným fytosanitárnym službám skúmajúcim dovážané poľnohospodárske produkty.
- Posilniť mechanizmy kontroly dopravy na pruhoch solidarity.
- Zabezpečiť rýchlejšie reakcie orgánov Európskej únie na súčasnú ekonomickú situáciu v sektore poľnohospodárstva.
- Dosiahnuť ciele SPP bez zníženia konkurencieschopnosti poľnohospodárskych výrobcov a vynútenia nespravodlivej hospodárskej súťaže agropotravinárskym výrobkom EÚ na úkor výrobkov mimo EÚ. Žiadame len o VZÁJOMNOSŤ.
- Poľnohospodárstvo nedávno nadobudlo rastúcu úlohu pri poskytovaní pridanej hodnoty v zmysle ochrany životného prostredia, znižovania emisií a sekvestrácie uhlíka, dobrých životných podmienok zvierat a očakávaní spotrebiteľov, okrem výrobných činností. V dôsledku dodatočných nákladov na tieto verejné statky je nevyhnutné zvýšiť rozpočet SPP.
- Zabezpečiť urýchlené začatie prác na novej Spoločnej poľnohospodárskej politike po roku 2027, ktorá zohľadní zraniteľnosť poľnohospodárov EÚ a jednotného trhu EÚ v súvislosti s kolísaním cien vstupov a poľnohospodárskej výroby, a tiež prípadný vstup Ukrajiny do EÚ.

Vo svetle vyššie uvedených skutočností vás prosíme, aby ste na Rade AGRIFISH 30. mája schválili všetky rozhodnutia, ktoré je potrebné prijať, aby sa zabezpečilo, že naši farmári budú môcť pokračovať vo svojej činnosti, vrátane skutočnosti, že krajiny by mali dostať čo najväčšie balíky. To znamená balík pre každú krajinu, ktorý bude predstavovať aspoň sumu, ktorú oznámil komisár Janusz Wojciechowski.